

L'infant de 0 a 3 anys

Guia de desenvolupament per a les famílies i el personal educador

Juny de 2012

Generalitat de Catalunya
Departament d'Ensenyament

Crèdits

Document de l'original "***El niño de 0 a 3 años. Guía de atención temprana***"

<http://www.equiposorientacionlarioja.org/FAMILIAS/evolutiva/Guia%20de%20Atenci%F3n%20Temprana.El%20ni%F1o%20y%20la%20ni%F1a%20de%200%20a%203%20a%F1os.pdf>

La Rioja - 2006

Equipos de orientación educativa La Rioja

Sobre aquesta guia

Aquest document mostra les pautes que indiquen l'evolució dels infants d'entre 0 i 3 anys.

S'han agrupat en tres aspectes de desenvolupament:

- Desenvolupament psicomotriu i autonomia personal
- Desenvolupament vers les relacions amb l'entorn físic i social
- Desenvolupament de la comunicació i el llenguatge

Quan abordeu la lectura d'aquest manual heu de tenir en compte que cada infant presenta un ritme de maduració diferent. Fins i tot, es poden donar diferències importants en aquest desenvolupament, ja que en el procés intervenen variables que tant tenen a veure amb els trets personals, com amb l'ambient socio-afectiu en el qual els nens i les nenes estan immersos.

Per a cada grup d'edat s'han aportat uns senyals d'alerta, amb la recomanació que si se'n dona un o més d'un en un infant es faci una consulta a l'especialista de forma preventiva.

Desenvolupament entre 0 i 1 any

Desenvolupament psicomotriu i autonomia personal	Desenvolupament vers les relacions amb l'entorn físic i social	Desenvolupament de la comunicació i el llenguatge
<i>0-3 mesos</i>		
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Manté el cap alçat quan és a coll. ▪ Fixa la mirada i la mou seguint els moviments d'un objecte o una persona. ▪ Sosté objectes amb pressió involuntària i els mou. ▪ Descobreix i juga amb mans i peus. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Somriu tot responent a un estímul. ▪ Reconeix visualment la mare o la persona cuidadora. ▪ Respon positivament, emet sorolls i somriu quan juguen amb ell. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Localitza sons laterals i mou el cap. ▪ Balbuceja i fa sons guturals.
<i>3-6 mesos</i>		
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Alça i mou el cap quan està de bocaterrosa. ▪ Gira des de la posició de panxa enlaire a la posició de costat i a l'inrevés. ▪ Agafa i mou objectes propers. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Somriu i mou les cames davant persones conegudes. ▪ Reconeix els seus cuidadors. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Emet sons per atraure l'atenció dels seus cuidadors. ▪ Reduplica sons (ma-ma; gu-gu; ta-ta...) tot repetint cadenes sil·làbiques de consonant més vocal.

<i>6-9 mesos</i>		
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Es manté assegut sense suport. ▪ S'arrossega per terra. ▪ S'aguanta dret amb suport. ▪ Somriu davant la seva imatge en un mirall, l'acarona i s'hi vol relacionar. ▪ Llença objectes per veure com cauen i quin soroll fan. ▪ Es porta aliments i objectes a la boca. ▪ Agafa objectes i els dona cops. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Acarona objectes suaus i persones. ▪ S'altera i plora quan se'n va la mare o persones cuidadores. ▪ S'altera o plora davant persones estranyes. ▪ Imita jocs de falda i moviments com dir "adéu". 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Localitza sons procedents de diferents direccions. ▪ Mostra satisfacció i es mou quan sent cançons infantils.
<i>9-12 mesos</i>		
<ul style="list-style-type: none"> ▪ S'asseu i s'aixeca amb suport. ▪ Gateja. ▪ Descobreix objectes que han estat amagats davant seu. ▪ Posa i treu objectes d'un recipient. ▪ Fa les primeres passes amb ajut. ▪ Juga amb la cullera i la porta a la boca. ▪ Col·labora en jocs d'imitació. ▪ Obeeix ordres senzilles si van acompanyades de gestos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Abraça i fa petons a adults i altres infants. ▪ Respon quan se'l crida pel seu nom. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Emet les primeres paraules amb significat.

Quan té l'any:

- Encara no s'aguanta assegut sense suport.
- No pot subjectar objectes amb totes dues mans.
- No somriu a les persones conegudes.
- No s'interessa per les coses que l'envolten.
- No emet cap so per cridar l'atenció.
- No plora ni protesta davant l'absència de les persones que li són molt properes.

Aquests senyals tenen un caràcter orientatiu, en cas que se'n doni algun, es convenient que es consulti amb un especialista.

Desenvolupament entre 1 i 2 anys

Desenvolupament psicomotriu i autonomia personal	Desenvolupament vers les relacions amb l'entorn físic i social	Desenvolupament de la comunicació i el llenguatge
12 a 18 mesos		
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Es posa dret i fa passes sense suport. ▪ Fa rodar una pilota com ho fa un adult. ▪ Comença a utilitzar la cullera abocant-ne força. ▪ Comença a admetre menjar sòlid. ▪ Manipula lliurement amb jocs de construcció. ▪ Reconeix parts del cos: cap, mans, peus. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Reconeix persones no familiars que pertanyen al seu entorn quotidià. ▪ Reconeix els objectes d'ús habituals (cullera, tovallola, joguines...). ▪ Imita, en el joc, els moviments de l'adult. ▪ Accepta l'absència dels pares tot i que pot protestar d'entrada. ▪ Repeteix les accions que el fan riure o criden la seva atenció. ▪ Explora i es mostra encuriolit pels objectes familiars. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Repeteix sons que fan altres persones. ▪ Fa cas d'ordres simples que van acompanyades de gestos. ▪ Combina dues síl·labes diferents. ▪ Identifica entre dos objectes el que se li demana. ▪ Li agrada mirar contes d'imatges. ▪ Atén quan criden el seu nom.
18 a 24 mesos		
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Beu amb la tassa tot aguantant-la amb les dues mans. ▪ Comença a menjar amb la cullera abocant-ne una mica. ▪ Reconeix estris d'higiene personal. ▪ Reconeix parts del cos: ulls, nas, boca, dits...). ▪ Doblega la cintura per recollir objectes sense caure. ▪ Es reconeix a si mateix en les 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Reconeix els espais bàsics del seu entorn habitual (casa, parc, escola...). ▪ Juga amb altres infants durant estones curtes. ▪ Comparteix objectes amb altres infants quan se li demana. ▪ Reconeix alguns elements propis de l'estació de l'any en què es troba: roba, sabates... 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Utilitza una o dues paraules significatives per designar objectes o persones. ▪ Gaudeix en sentir música i imita gestos i ritmes. ▪ Comença a entendre i a acceptar ordres verbals (recollir, asseure's...). ▪ Comença a ajuntar paraules aïllades per construir les primeres

fotografies.	<ul style="list-style-type: none">▪ Participa habitualment en les activitats que se li proposen.▪ Comença a reproduir accions reals amb joguines (nines, cotxes...).	<p>“frases” (mama-pa).</p> <ul style="list-style-type: none">▪ Atribueix funcions als objectes més familiars i comença a anomenar-los.▪ Imita sons d’animals i objectes coneguts (onomatopeies).
--------------	---	---

Quan té dos anys:

- No camina sol.
- No assenyala les principals parts del cos.
- Mai no s'apropa ni mostra interès per jugar amb altres infants.
- No reconeix diferents espais molt familiars (cuina, bany, dormitori...).
- No imita accions ni sons coneguts.
- No respon al seu nom.

Aquests senyals tenen un caràcter orientatiu, en cas que se'n doni algun, es convenient que es consulti amb un especialista.

Desenvolupament entre 2 i 3 anys

Desenvolupament psicomotriu i autonomia personal	Desenvolupament vers les relacions amb l'entorn físic i social	Desenvolupament de la comunicació i el llenguatge
24 a 30 mesos		
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Salta amb tots dos peus. ▪ Llança la pilota amb les mans i amb els peus. ▪ Es treu les sabates i els pantalons descordats. ▪ Utilitza la cullera i la forquilla i beu en tassa sense abocar-la. ▪ Completa un tauler de tres formes geomètriques (rodona, quadrat i triangle) en un tauler invers. ▪ Coneix l'orinal i el vàter, i els fa servir per indicació de l'adult. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Es mou amb facilitat pels espais habituals (casa, escola...). ▪ Identifica alguns canvis en la natura corresponents a les estacions de l'any. ▪ Reconeix en fotografies les persones més properes. ▪ Juga al costat d'infants de la seva edat. ▪ Diferencia en imatges termes referits a: persones, animals i plantes. ▪ Saluda infants i adults coneguts si se li demana. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Fa frases amb nom i verb com ara: "anem papa". ▪ Utilitza el "no" de forma oral i no només amb el gest. ▪ Respon a preguntes com: Què fas? Què has menjat? ▪ Coneix els conceptes "gran", "petit". ▪ Fa atenció durant una estona a música o a contes curts. ▪ Entona algunes cançons apreses i es mou al seu ritme.
24 a 36 mesos		
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Realitza activitats d'enroscar, encaixar, enfilar. ▪ És capaç de córrer i de saltar amb cert control. ▪ Demana anar al vàter quan li cal. ▪ Pot copiar un cercle, una línia vertical i una d'horitzontal. ▪ Menja, de forma autònoma, tot tipus 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Comença a mostrar preferències per alguns dels seus companys. ▪ Mostra afecte cap a nens més petits i animals domèstics. ▪ Va coneixent les normes i els hàbits de comportament social dels grups dels quals forma part. ▪ Col·labora en l'ordre de les seves 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Coneix i diu el seu sexe quan se li demana. ▪ Utilitza el gerundi, els plurals i els articles. ▪ Articula correctament els sons: [b], [j], [k], [l], [m], [n], [p], [t]. ▪ És capaç de comunicar-se a través dels gestos i la mímica, a més de

<p>d'aliments.</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Identifica conceptes espacials: aquí, sota, sobre, lluny, dins... ▪ Identifica conceptes temporals: de dia, de nit. 	<p>coses a casa i a la llar d'infants quan se li demana.</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Comença a identificar i distingir diferents gustos: dolç, salat, bo... ▪ Comença a identificar diferents olors: bona olor, mala olor... ▪ Identifica llocs que visita freqüentment dins el seu entorn: casa d'un familiar, parc, forn... 	<p>fer-ho amb al llenguatge oral.</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Parla de si mateix en primera persona, utilitzant el "jo", "em" i "me" enlloc del seu nom. ▪ Utilitza el llenguatge oral per explicar el que fa, el que vol, el que li passa...
---	---	--

Quan té tres anys:

- No fa les seves necessitats a la gibelleta o vàter.
- No compren ordres senzilles.
- No identifica imatges.
- Roman aïllat. No mostra curiositat per les coses.
- Utilitza paraules aïllades sense connectors.
- No imita traços senzills (vertical, horitzontal...).

Aquests senyals tenen un caràcter orientatiu, en cas que se'n doni algun, es convenient que es consulti amb un especialista.